

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annettua lakia.

Maataloudenharjoittajille maksettaisiin energiaveron lisäpalautusta EU:n vähimmäisverotason asti vuoden 2021 aikana maataloudessa käytetyistä energiatuotteista. Käytännössä palautusta maksettaisiin kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä R-luokan biopolttoöljystä. Lisäpalautusta maksettaisiin kevyestä polttoöljystä 14,80 senttiä litralta, R-luokan biopolttoöljystä 6,35 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 17,17 senttiä kilogrammalta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2022 toiseen lisätalousarvioesitykseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
2.1 Kansallinen lainsäädäntö ja käytäntö	3
2.2 EU:n lainsäädäntö	6
3 Tavoitteet	7
4 Ehdotus ja sen vaikutukset.....	7
4.1 Maatalouden energiaveron lisäpalautus	7
4.2. Pääasialliset vaikutukset.....	8
5 Voimaantulo	10
6 Suhde talousarvioesitykseen	10
LAKIEHDOTUS	11
Laki maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta	11

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Hallituksen varautumisen ministerityöryhmä linjasi 17.3.2022, että hallitus valmistelee kiireisellä aikataululla Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen vuoksi pahentuneen maatalouden kustannuskriisin helpottamiseksi ja huoltovarmuuden turvaamiseksi toimia, jotka lisäävät tukea kotimaiselle ruoantuotannolle akuutissa tilanteessa arviolta noin 300 miljoonalla eurolla. Varautumisen ministerityöryhmä linjasi 31.3.2022 yhtenä nopeavaikutteisena toimenä maatalouden energiaverojen palautuksen 45 miljoonan euron kertaluonteisesta lisäpalautuksesta vuoden 2021 osalta.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Verohallinnon kanssa. Ajanpuutteen vuoksi tätä esitystä ei ole lähetetty lausunnolle, sillä lisäpalautus olisi tarkoitus maksaa mahdollisimman pian.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Kansallinen lainsäädäntö ja käytäntö

Energiatuotteiden hintaan sisältyvää valmisteveroa palautetaan hakemuksesta ammattimaiselle kasvihuoneviljelijälle ja maataloudenharjoittajalle maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain (603/2006), jäljempänä *maatalouden veronpalautuslaki*, nojalla.

Veronpalautusta maksetaan maataloudessa käytetystä, Suomessa verotetusta kevyestä ja raskaasta polttoöljystä, biopolttoöljystä sekä sähköstä.

Maataloudella tarkoitetaan hakijan tilalla tapahtuvaa maatalous- ja puutarhakasvien viljelyä, kotieläintuotteiden tuotantoa ja tuotantoeläinten pitoa, mehiläistaloutta, hevostaloutta ja velvoitekesannointia, tilalla tuotettujen maatalous- ja puutarhatuotteiden varastointia, kauppakunnostusta ja pakkaamista sekä viljankuivausta riippumatta siitä, missä kuivausta harjoitetaan. Kasvihuoneviljelyllä tarkoitetaan puutarhakasvien viljelyä pysyväisluonteisessa rakennuksessa, joka on katettu valoa läpäisevällä materiaalilla ja jossa on lämmityslaitteisto.

Maataloudessa käytettyjen polttoaineiden valmisteveron palautus on kytketty suoraan neste-
mäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1274/1994), jäljempänä *polttoaineve-
rolaki*, säädettyyn energiasisältöveroon. Palautusta maksetaan polttoaineiden osalta polttoaine-
verolaissa säädetyn energiasisältöveron verran. Suomen ympäristöperusteinen energiaverotus
perustuu energiatuotteiden energiasisällön mukaan määräytyvän energiasisältöveron lisäksi ni-
den elinkaarenaikaisten hiilidioksidipäästöjen mukaan määräytyvään hiilidioksidiveroon sekä
huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) säädettyyn huoltovarmuusmak-
suun, jotka jäävät palautuksen jälkeen maksettavaksi.

Tällä hetkellä valmisteveroa palautetaan kevyestä polttoöljystä ja kestävästä R-luokan biopolt-
toöljystä 10,33 senttiä litralta, jäte- ja selluloosapohjaisesta T-luokan biopolttoöljystä 8,23 sen-
tiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 11,59 senttiä kilogrammalta. Palautuksen jälkeen veroa jää

maksettavaksi kevyestä polttoöljystä 16,90 senttiä litralta, R-luokan biopolttoöljystä 8,45 senttiä litralta ja T-luokan biopolttoöljystä 2,1 senttiä litralta. Raskaasta polttoöljystä maksettavaksi jää 18,67 senttiä kilogrammalta.

Ammattimaiset kasvihuoneet voivat hankkia sähköä suoraan alennetun veroluokan II verolla sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun (1260/1996), jäljempänä *sähköverolaki*, liitteen verotaulukon 2 mukaisesti. Tällöin kasvihuoneet eivät saa energiaveronpalautusta käyttämästään sähköstä maatalouden veronpalautuslain nojalla. Ammattimaiset kasvihuoneviljelijät saavat kasvihuoneiden tarpeisiin hankitun sähkön veroluokalla II, jos kasvihuoneviljelijä on hankkinut erillisen sähkömittarin kasvihuonetta varten. Mittarin avulla kulutettavan sähkön määrä voidaan tarkasti laskuttaa kasvihuoneiden ja yksityiskäytön välillä.

Muulle maataloudelle vastaava sähkön verotuki maksetaan palauttamalla hakemuksesta veroluokkien I ja II välinen erotus, joten käytännössä maatalouden sähkövero vastaa aina alennettua sähköveroluokkaa II. Tällä hetkellä sähköstä palautetaan veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta.

Vuonna 2020 energiaintensiivisten yritysten energiaveronpalautus päätettiin poistaa vaiheittain vuodesta 2021 lähtien niin, että vuodelta 2025 palautusta ei enää makseta. Samassa yhteydessä sähköstä maksettava energiavero alennettiin sähköveroluokka II:n osalta energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehityksen uudistamisesta annetussa neuvoston direktiivissä 2003/96/EY, jäljempänä *energiaverodirektiivi*, säädetyille vähimmäisverotasolle 0,05 senttiä kilowattitunnilta 1.1.2021 alkaen. Sähköveroluokkaan II kuuluivat teollisuus, konesalit, kaivos-toiminta ja kasvihuoneet.

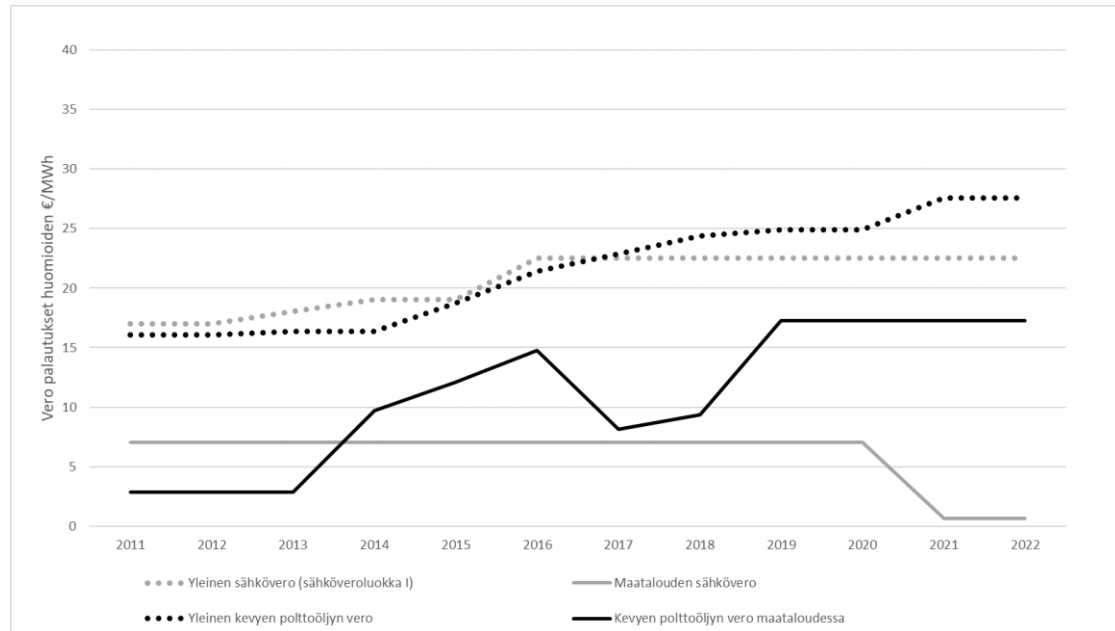
Maatalouden energiaveronpalautukseen energiatuotteiden osalta ei tehty muutoksia. Sähkö osalta palautusta kuitenkin kasvatettiin niin, että efektiivisesti verotus laski energiaverodirektiivin vähimmäisverotasolle. Tämä oli tarpeen, sillä muuhun maatalouteen rinnastettavien suoraan sähköveroluokkaan II kuuluvien kasvihuoneiden veroa oli alennettu. Kasvihuoneet kuuluvat maatalouden energiaveronpalautuksen lisäksi myös poistuvan energiaintensiivisten yritysten energiaveronpalautuksen piiriin. Maatalouden energiaverotus ei kiristynyt huolimatta niin ikään vuoden 2021 alusta tehdyn lämmityspolttoaineiden veronkorotuksen seurauksena, sillä korotus tehtiin energiasisältöverokomponenttiin ja maataloudelle maksetaan tällä hetkellä energiaveronpalautusta energiasisältöveron verran.

Päätöksien myötä kasvihuoneilta siis poistuu energiaintensiivisten yritysten energiaveronpalautus, mutta samalla sähkövero aleni. Muun maatalouden sähkövero maatalouden energiaveronpalautus huomioiden aleni vastaavasti. Sekä kasvihuoneiden että muun maatalouden osalta maatalouden energiaveronpalautus energiatuotteista kasvoi energiaveron korotuksen verran, joten verotus ei efektiivisesti tältä osin muuttunut.

Maatalouden maksettavaksi jäävien energiaverojen määrään on tehty vuoden 2011 energiaveroreformin jälkeen muutamaa otteeseen muutoksia, minkä lisäksi määrä on muuttunut yleisten energiaveromuutosten seurauksena, sillä energiaveronpalautus on kytketty energiasisältöveron määrään, joka palautetaan kokonaisuudessaan. Maatalouden veronpalautusta on aiemmin korotettu kertaluonteisesti poikkeusolosuhteiden takia vuosilta 2017 ja 2018.

Maataloudessa käytetyn kevyen polttoöljyn ja sähkön energiaverojen taso on kehittynyt vuodesta 2011 seuraavasti:

Kuva 1. Maataloudessa käytetyn kevyen polttoöljyn ja sähkön verotasojen kehitys

Vesiviljely otettiin maatalouden energiaveron palautuksen piiriin 1.1.2022 alkaen. Vesiviljely sisältää kalankasvatuksen lisäksi muun muassa simpukoiden ja äyriäisten kasvatuksen. Muun maatalouden kuin kasvihuoneiden tavoin sähkön veronalennus toteutetaan myös ammattimaisen vesiviljelyn osalta palauttamalla hakemuksesta vuosittain sähköveroluokkien I ja II välistä erotusta vastaava määrä. Vesiviljely kuuluu sähköverotuen lisäksi myös maataloudessa käytettyjen polttoöljyjen veronpalautuksen piiriin.

Vuodelta 2021 maatalouden energiaveron palautusta myönnetään arviolta noin 34 000 ammattimaiselle maataloudenharjoittajalle tai kasvihuoneviljelijälle. Palautuksen arvioidaan olevan yhteensä noin 49 miljoonaa euroa, josta sähköveron osuus on noin 18 miljoonaa euroa. Palautuksen määrä vaihtelee merkittävästi tilakohtaisesti, mutta tukimäärät ovat keskimäärin pieniä. Palautuksen keskiarvo vuodelta 2021 on arviolta hieman yli 1 400 euroa ja noin 12 000 maatilalle maksetaan palautusta 50–500 euron välillä.

Arvion mukaan muun maatalouden kuin kasvihuoneiden osalta palautuksesta yli 14 miljoonaa euroa maksetaan maataloudenharjoittajille, joilla pääasiallinen toimiala on erilainen kasvinviljely, kuten viljakasvien, vihannesten tai marjojen viljely, yli 12 miljoonaa euroa maataloudenharjoittajille, joiden pääasiallinen toimiala on kotieläintalous, kuten lypsy- tai nautakarjan kasvatusta tai porsastuotanto, ja yli 17 miljoonaa euroa sekatiloille. Yli 3 miljoonaa maksetaan maataloudenharjoittajille, joiden pääasiallinen toimiala on joku muu. Kotieläintuotannossa maataloudenharjoittajat ovat energiankulutuksella mitattuna keskimäärin suurempia, mikä tarkoittaa suurempaa hakijakohtaista palautusta. Kasvihuonetoiminnan osuus energiaveronpalautuksesta on noin 1,3 miljoonaa euroa. Lisäksi kasvihuoneiden suora sähköverotuki sähköveroluokka II:n kautta on lähes 13 miljoonaa euroa.

Kun tarkastellaan muuta maataloutta kuin kasvihuoneita, maataloudenharjoittajakohtainen energiaveronpalautus eroaa merkittävästi siinä, maksetaanko palautusta suurimmaksi osaksi sähköstä vai öljytuotteista, pääasiassa kevyestä polttoöljystä. Suurimmalla osalla maataloudenharjoittajista kevyen polttoöljyn kulutus on pääasiallinen palautuksen peruste. Kuitenkin lähes 7 900 maataloudenharjoittajaa saa tällä hetkellä euroissa mitattuna palautusta enemmän sähköstä ja yli 1 000 maataloudenharjoittajalla sähkön osuus on jopa yli 80 prosenttia palautuksesta. Toisaalta lähes 9 500 maataloudenharjoittajalla sähkön osuus energiaveronpalautuksesta on euroissa mitattuna alle 20 prosenttia. Kotieläintalouden energiankulutus on keskimäärin muita toimialoja sähköintensiivisempää.

Veronpalautukset maksetaan verovuodelta hakemuksesta jälkikäteen, jolloin valtion talousarvion kassaperusteisuuden takia muutokset maatalouden energiaverojen palautuksissa vaikuttavat valtion budjetin määrärahoihin pääasiassa vuoden viiveellä. Palautukset maksaa Verohallinto. Palautusmäärän muuttuessa palautusta maksetaan kulutusajankohtana voimassa olevan palautusmäärän mukaisena. Veroa ei palauteta, jos palautuksen määrä on alle 50 euroa.

Veronpalautusta haetaan sähköisesti Verohallinnolta. Hakemuskäsittely on sidottu maatalouden tuloveroilmoituksiin ja niiden aikatauluihin. Verovuoden aikana käytettyä polttoöljyä ja sähköä koskeva hakemus on jätettävä viimeistään verovuoden päättymistä seuraavan kalenterivuoden helmikuun loppuun mennessä. Yhteisön ja yhteisetuuden on jätettävä hakemus kuitenkin viimeistään neljän kuukauden kuluttua sen verovuoden päättymisestä, jolta palautusta haetaan.

Helmikuun loppuun mennessä jätettyjä hakemuksia koskevat palautuspäätökset tehdään pääosin maaliskuun aikana ja myös palautukset maksetaan hyvin suurelta osin maaliskuun loppuun mennessä. Viimeisetkin palautukset maksetaan heinäkuun loppuun mennessä. Verohallinto tekee energiaveronpalautusten osalta valvonnan kerran vuodessa. Valvontakäsittelyssä tutkitaan muun muassa hakemuksen oikea-aikaisuus, hakijan oikeus palautukseen sekä se, ettei hakijalla ole palauttamattomia takaisinperittäväksi määrättyjä tukia eikä hakija ole taloudellisissa vaikeuksissa.

Vuoden 2021 osalta palautuspäätöksistä on suurin osa tehty ja palautukset myös maksettu maaliskuun aikana.

2.2 EU:n lainsäädäntö

Polttoaineiden ja sähkön verotus on yhdenmukaistettu energiaverodirektiivillä, jossa tarkoitettuja energiatuotteita ovat muun muassa moottoribensiini, dieselöljy, biopolttonesteet, kevyt ja raskas polttoöljy, maakaasu, kivihiili ja sähkö.

Energiaverodirektiivin mukaan energiatuotteista on kannettava vähimmäisvero, jonka jäsenvaltio voi halutessaan ylittää. Direktiivin mukaan on lisäksi mahdollista myöntää veronalennus esimerkiksi polttoaineille, jotka ovat ympäristöominaisuuksiltaan parempia kuin markkinoilla olevat muut tuotteet tai polttoaineille, joita käytetään erikseen säädettyihin erityistarkoituksiin, kuten teollisuudessa tai maataloudessa. Vaikka energiaverodirektiivi mahdollistaa edellä kuvatulla tavalla esimerkiksi maatalouden tukemisen alentamalla kevyen polttoöljyn veron tasoa kotitalouksiin verrattuna, maatalouteen kohdistuvat tukitoimet tulevat arvioitaviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen verosyrjintää sekä erityisesti valtiontukea koskevien määräysten perusteella. Valtiontukisäännökset asettavat rajoituksia ja menettelyllisiä vaatimuksia veronalennusten eli tukien käytölle. Pääsäännön mukaan valtiontueksi katsottavat toimenpiteet on ilmoitettava Euroopan komissiolle ennen niiden käyttöönottoa. Ennakoilmoitusvelvollisuudesta on kuitenkin säädetty poikkeuksia.

Tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi annetun komission asetuksen N:o 651/2014, jäljempänä *yleinen ryhmäpoikkeusasetus*, 44 artiklan mukaan ympäristöverojen alennusten muodossa toteutettavat ympäristönsuojelutukiohjelmat, jotka täyttävät energiaverodirektiivin edellytykset, ovat sisämarkkinoille soveltuvia. Ne vapautetaan ennakoilmoitusvaatimuksesta, jos veronalennuksen saajat valitaan läpinäkyvien ja objektiivisten kriteerien perusteella. Lisäksi tukitoimen käyttöönoton edellytyksenä on, että energiaverodirektiivin rakennetta ja vähimmäisverotasoa noudatetaan. Vaikka yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaa kuuluva tuki on vapautettu ennakoilmoitusvaatimuksesta, sen perusteella myönnetty tuki on valtiontukea, jonka käyttöönotosta edellä mainitusti ilmoitetaan ja raportoidaan jälkikäteen komissiolle. Jos tukea maksetaan enemmän kuin unionin lainsäädäntö mahdollistaa, kyseessä on laitton tuki ja seurauksena voi olla tuen takaisinperiminen tuensaajalta korkoineen.

Energiaverotukiin on sovellettava edellä mainitun 44 artiklan lisäksi myös yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen yleisiä edellytyksiä. Niiden mukaan tukea ei saa esimerkiksi myöntää taloudellisissa vaikeuksissa olevalle yritykselle. Tukea ei myöskään saa maksaa yritykselle, jolle on annettu sellainen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi. Jäsenvaltion on myös valvottava näiden ryhmäpoikkeusasetuksen yleisten edellytysten täyttymistä, jotta se voi ottaa tuen käyttöön ilman komission etukäteistä hyväksyntää. Muutoin tukea voidaan pitää laittomana.

Eräistä maataloudessa käytettävistä energiatuotteista maksettavan valmisteveron palautuksen valtiontukiohjelma (SA.61600) täyttää ryhmäpoikkeusasetuksen edellytykset ja on näin ollen vapautettu ennakoilmoitusvelvollisuudesta. Tukiohjelman tarkoituksena on alentaa eräiden energiatuotteiden valmisteveron tasoa silloin, kun näitä tuotteita käytetään maatalouden alkutuotannossa. Tuen komissiolle ilmoitettu vuotuinen enimmäismäärä on 48 miljoonaa euroa. Nykyisen maatalouden energiaveronpalautusta koskevan valtiontukiohjelman voimassaolo päättyy 31.12.2023.

3 Tavoitteet

Sanna Marinin hallituksen varautumisen ministerityöryhmä linjasi 31.3.2022 yhtenä maatalouden kustannuskriisiä helpottavana ja nopeavaikutteisena toimenä maatalouden harjoittajille maksettavan maatalouden energiaveron kertaluonteisesta lisäpalautuksesta. Maatalouden harjoittajia tuettaisiin sen mukaisesti 45 miljoonalla eurolla.

4 Ehdotus ja sen vaikutukset

4.1 Maatalouden energiaveron lisäpalautus

Lisäpalautusta eli käytännössä korotettua energiaveron palautusta maksettaisiin vuoden 2021 aikana maataloudessa käytetystä kevyestä polttoöljystä, raskaasta polttoöljystä, biopolttoöljystä ja biopolttoöljystä, joka täyttää biopolttoaineista ja bionesteistä annetussa laissa (393/2013) säädettyt kestävyyskriteerit ja jonka kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisessa noudatetaan, mitä mainitussa laissa säädetään (R-luokan biopolttoöljy). Lisäpalautuksessa tulee huomioida EU:n sääntely. Biopolttoöljystä, joka edellä mainittujen kestävyyskriteerejä koskevien edellytysten lisäksi on tuotettu jätteistä, tähteistä, syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta, (T-luokan biopolttoöljy) ja sähköstä energiaveroja palautetaan jo tällä hetkellä energiaverodirektiivin sallima enimmäismäärä säännönmukaisena palautuksena. Näiden tuotteiden osalta lisäpalautusta ei siten ole mahdollista maksaa.

Taulukko 1. Nykyisen palautuksen ja ehdotetun lisäpalautuksen määrät

Tuote	Vero*	Nykyinen palautus	Ehdotettu lisäpalautus
Kevyt polttoöljy, rikitön	27,23	10,33	14,80
Raskas polttoöljy	30,26	11,59	17,17
Biopolttoöljy R	18,78	10,33	6,35
Biopolttoöljy T	10,33	8,23	0
Sähkö	2,24	2,19	0

*ilman huoltovarmuusmaksua

Lisäpalautuksesta lähes 99 prosenttia koskisi kevyttä polttoöljyä. Kevyttä polttoöljyä käytetään lämmityksessä sekä erityisesti traktoreissa, kuivureissa ja muissa maataloudessa käytettävissä työkoneissa. Loppuosa koskisi pääasiassa raskasta polttoöljyä. Raskasta polttoöljyä käytetään lähinnä kasvihuoneissa.

Lisäpalautuksen jälkeen kevyestä polttoöljystä jäisi maksettavaksi 2,1 senttiä litralta ja huoltovarmuusmaksu. R-luokan biopolttoöljystä jäisi maksettavaksi 2,1 senttiä litralta ja huoltovarmuusmaksu. Raskaasta polttoöljystä jäisi maksettavaksi 1,5 senttiä kilogrammalta ja huoltovarmuusmaksu.

Lisäpalautus maksettaisiin palautusta vuodelta 2021 säädettyssä määräajassa hakeneille maatalouden harjoittajille, jotka ovat saaneet hyväksytyyn palautuspäätöksen. Lisäpalautusta ei tarvitsisi erikseen hakea Verohallinnolta. Lisäpalautuksesta tehtäisiin uusi, valituskelpoinen päätös. Maatalouden veronpalautuslain 8 §:n nojalla palautukselle ei maksettaisi korkoa. Tavoitteena on, että lisäpalautus voitaisiin maksaa mahdollisimman pian lain tultua voimaan niille, jotka ovat jo saaneet hyväksytyyn palautuspäätöksen. Niille, jotka eivät vielä ole saaneet päätöstä, lisäpalautus maksettaisiin, kun palautuspäätös on hyväksytty. Niille hakijoille, jotka ovat saaneet hylätyn päätöksen, koska laissa säädetty 50 euron vähimmäisraja ei ollut ylittynyt, mutta lisäpalautuksen myötä vähimmäisraja ylittyy, lisäpalautukset maksettaisiin syksyn 2022 aikana.

Lisäpalautuksen käyttöönotosta on yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti tehtävä ilmoitus komissiolle 20 työpäivän kuluessa tuen voimaantulosta ja komissio voi otannan perusteella kohdistaa siihen jälkikäteen valvontamenettelyjä.

Maatalouden veronpalautuslakia muutettaisiin lisäämällä lain 4 §:ään uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin vuodelta 2021 maksettavasta lisäpalautuksen määrästä kevyen ja raskaan polttoöljyn osalta. Lisäpalautusta ei maksettaisi vesiviljelystä, koska se tuli veronpalautuksen piiriin vuoden 2022 alusta.

4.2. Pääasialliset vaikutukset

Vaikutukset julkiseen talouteen

Esitys kasvattaisi valtion budjetin menoja kertaluonteisesti 45 miljoonalla eurolla vuonna 2022.

Vaikutukset yrityksiin

Keskimäärin lisäpalautus olisi hakijaa kohti noin 1 300 euroa ja sitä maksettaisi lähes täysin hakijoiden vuonna 2021 kuluttaman kevyen polttoöljyn perusteella. Yleisimmin palautus jäisi alle 1 000 euroon ja noin kolmasosalla hakijoista alle 500 euroon.

Taulukko 2. Arvio lisäpalautuspäätöksien jakautumisesta euromääräisen suuruuden mukaan

Lisäpalautus	Päätöksiä, kpl
Yli 10 000€	200
5 000-10 000€	1 000
1 000-5 000€	12 000
alle 1000€	21 000

Muun maatalouden kuin kasvihuoneiden osalta lisäpalautuksesta yli 15 miljoonaa euroa kohdistuisi maataloudenharjoittajille, joiden pääasiallinen toimiala on erilainen kasvinviljely, noin 9 miljoonaa euroa maataloudenharjoittajille, joiden pääasiallinen toimiala on kotieläintalous ja hieman alle 15 miljoonaa euroa sekatiloille. Yli 3 miljoonaa kohdistuisi maataloudenharjoittajille, joiden pääasiallinen toimiala on joku muu. Palautuksen kasvu on suurinta erilaisessa kasvinviljelyssä, sillä öljytuotteiden osuus energiankulutuksessa on muita suurempaa. Kasvihuoneitoiminnan osuus lisäpalautuksesta olisi noin 1,9 miljoonaa euroa.

Vuonna 2021 käytetyn kevyen polttoöljyn arvonlisäveroton hinta alenisi 14,80 senttiä litralta.

Vaikutukset viranomaisen toimintaan

Lisäpalautuksen toteuttamisesta aiheutuvien Verohallinnon IT-järjestelmämuutosten ulkoisten henkilötyökustannusten arvioidaan olevan 30 000 euroa. Verohallinto arvioi IT-järjestelmien muutoksen toteutuksen edellyttävän henkilöstömenojen kasvua 14 henkilötyöpäivällä. Lisäksi lisäpalautuksen arvioidaan aiheuttavan noin 10 henkilötyöpäivän verran lyhyen aikavälin lisääntyvää ohjauksen ja neuvonnan tarvetta. Arviot voivat muuttua säännösten IT-järjestelmiin kohdistuvien vaikutusten täsmentyessä.

Ympäristövaikutukset

Esityksessä kasvatettaisiin fossiilisten polttoaineiden tukea, mutta tuki kohdistuisi takautuvasti vuoden 2021 aikana tapahtuneeseen energiatuotteiden käyttöön eikä tästä näkökulmasta aiheuttaisi ympäristön kannalta negatiivisia vaikutuksia. Toisaalta jälkikäteen tapahtuva energiaveron palautuksen kasvattaminen voisi lisätä odotuksia siitä, että tulevaisuudessa vastaavanlaisissa tapauksissa energiaveron palautusta käytettäisiin taloudelliseen tukemiseen, jolloin esitys voisi vaikuttaa maatalouden toimijoiden tuleviin tuotantopäätöksiin ja vähentää siten energiaverotuksen ympäristöohjauksen voimakkuutta. Lisäksi lisäpalautusta ei saa sähkön tai niin sanotut toisen sukupolven biopolttoaineiden kulutuksesta, mikä ei palkitse investoinneista, joita on tehty irtautumiseksi fossiilisista polttoaineista.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian, jotta Verohallinto ehtisi tehdä tarpeelliset tietojärjestelmämuutokset lisäpalautuksen maksamiseksi.

6 Suhde talousarvioesitykseen

Esityksen määräraha huomioidaan valtion vuoden 2022 toisen lisätalousarvioesityksen käsitellyssä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain (603/2006) 4 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 247/2018, 1227/2018 ja 1217/2021, uusi 4 momentti seuraavasti:

4 §

Veronpalautuksen määrä

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, hakijalle palautetaan valmisteveroa verovuoden 2021 aikana maataloudessa käytetystä kevyestä polttoöljystä 14,80 senttiä litralta, R-luokan biopolttoöljystä 6,35 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 17,17 senttiä kilogrammalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 21.4.2022

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko